

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI

www.ms.gov.pl

KABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 26.06.2017r.

nr. 3407 podpis. M

Warszawa, 23 czerwca 2017 r.

Podsekretarz Stanu

DL-I-052-26/17

311-1-052-339/17/2

170626-00591

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 27.06.17
nr. 3568 podpis. M

Pan

Stanisław Karczewski

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Henryk Rencik

W odpowiedzi na pismo z dnia 26 kwietnia 2017 r., znak BPS/043-39-980/17, przy którym przedłożono tekst oświadczenia złożonego przez senatora Krystiana Probiezja podczas 39. posiedzenia Senatu RP w dniu 21 kwietnia 2017 r., uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

W ocenie składającego oświadczenie, poprzez zmianę przepisu art. 49 *ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny* (Dz. U. z 2017 r. poz. 459, z późn. zm., dalej: k.c.) oraz przepisu art. 31 *ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (Dz. U. z 2017 r. poz. 328, dalej: u.z.z.w.), należy zróżnicować sytuację prawną osób, które w związku z własnymi potrzebami dokonują inwestycji w infrastrukturę wodociągowo-kanalizacyjną, oraz osób, które dokonały takiej inwestycji wyłącznie w celu podniesienia wartości nieruchomości przeznaczonej do dalszej sprzedaży.

Zgodnie z art. 49 § 1 k. c. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne (tzw. urządzenia przesyłowe) nie należą do części składowych nieruchomości, jeżeli wchodzą w skład przedsiębiorstwa. Natomiast w świetle § 2 zd. 1 tego artykułu, osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń, o których mowa w § 1, i jest ich właścicielem, może żądać, aby przedsiębiorca, który przyłączył urządzenia do swojej sieci (tzw. przedsiębiorca przesyłowy), nabył ich własność za odpowiednim wynagrodzeniem, chyba że w umowie strony postanowiły inaczej.

Zdarzeniem prawnym, którego skutkiem jest nabycie własności urządzeń określonych w art. 49 § 1 k.c., jest sfinansowanie kosztów ich budowy. Oznacza to, że podmiotem roszczenia przysługującego na podstawie art. 49 § 2 k.c. jest osoba, która poniosła koszty budowy urządzeń wchodzących w skład przedsiębiorstwa, stając się ich właścicielem i to niezależnie od przysługujących jej uprawnień do nieruchomości (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., sygn. akt III CZP 26/11).

Pozbawienie części właścicieli urządzeń, o jakich mowa w art. 49 § 1 k.c., prawa do wynagrodzenia za przeniesienie ich własności na przedsiębiorcę przesyłowego, z pozostawieniem możliwości żądania takiego wynagrodzenia przez pozostałych właścicieli, prowadziłoby do naruszenia konstytucyjnej zasady równości wobec prawa oraz zasady ochrony prawa własności i innych praw majątkowych (art. 32 i art. 64 Konstytucji RP). Dodatkowo zmiana przepisów w postulowanym zakresie skutkowałaby ograniczeniem przysługującego im prawa własności. Zgodnie bowiem z art. 140 k.c., właściciel może w granicach określonych przez ustawy i zasady współżycia społecznego, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno – gospodarczym przeznaczeniem swego prawa (w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy) oraz rozporządzać rzeczą.

Jednocześnie należy wskazać, że zgodnie ze stanowiskiem orzecznictwa na przedsiębiorcy wodociągowym nie ciąży bezwzględny obowiązek nabycia własności urządzeń przesyłowych za odpowiednim wynagrodzeniem. Możliwość zgłoszenia roszczenia, które przysługuje na podstawie art. 49 § 2 k.c., ma bowiem granice, których przekroczenie korzysta z ochrony w oparciu o art. 5 k.c. Zgodnie z tym przepisem nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 maja 2013 r., sygn. akt I ACa 134/13).

Z uwagi na powyższe brak jest dostatecznego uzasadnienia do podjęcia prac legislacyjnych zmierzających do zmiany art. 49 k.c..

Odnosnie postulatu zmiany art. 31 u.z.z.w., należy stwierdzić, że przepis ustępu 1 tego artykułu wskazuje analogiczną do zawartej w art. 49 § 2 k.c. konstrukcję odpłatnego umownego przekazywania urządzeń przesyłowych w odniesieniu do urządzeń wodociągowych oraz urządzeń kanalizacyjnych.

Biorąc pod uwagę, że przepis art. 49 § 2 k. c. został wprowadzony do obowiązującego porządku prawnego *ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz*

niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2008 r. Nr 116 poz. 731), w której uzasadnieniu wskazano, że art. 31 ust. 1 u.z.z.w. jest niewystarczający i budzący w praktyce wątpliwości, oraz niezależnie od przyjmowanej w tym zakresie przez orzecznictwo Sądu Najwyższego zasady *lex posteriori derogat legi priori*, czy też *lex posteriori generalis non derogat legi priori speciali*, można podzielić pogląd wyrażony w piśmie Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 11 maja 2017 r. (sygn. DM4.054.19.2017.JK.1), że „jest to przepis przejściowy odnoszący się do okoliczności i ich skutków zaistniałych przed wejściem ustawy w życie”. Z powołanego pisma wynika, że Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa nie przewiduje zmiany tego przepisu.

PODSEKRETARZ STANU
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Marcin Warchol